

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-501

M. Lib. I. Sc. (Semester - I) Examination - 2013

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML-101 : INFORMATION, COMMUNICATION AND SOCIETY

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
- (2) Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answer the following in 50 words each : (Any Three) [15]

- (a) What is Library Consortia ?
- (b) Define National Library.
- (c) What are Information Intermediaries ?
- (d) State the need for National Information Policy.
- (e) Differentiate between Data, Information and Knowledge.

Q.2) Answer in 100 words : (Any One) [10]

- (a) Explain Concept of Resource Sharing. How it can be carried out at National Level ? Give examples.
- (b) Define Information and list the characteristics of Information as a Resource.

Q.3) Answer in 300 words : (Any One)

[15]

- (a) Write a critical note on the National Library of India.
 - (b) What is Knowledge Society ? Discuss its genesis, characteristics and implications.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-501

मराठी रूपांतर

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन) [15]

- (अ) 'लायब्ररी कंसोर्शिया' (Consortia) म्हणजे काय ?
- (ब) राष्ट्रीय ग्रंथालयाची व्याख्या द्या.
- (क) माहितीच्या मध्यस्थाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- (ड) राष्ट्रीय माहिती धोरणाची आवश्यकता सांगा.
- (इ) डेटा, माहिती व ज्ञान यातील फरक सांगा.

प्र.2) खालील प्रश्नांची १०० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणताही एक) [10]

- (अ) साधनांचा सहकारी वापर ही संकल्पना स्पष्ट करून राष्ट्रीय पातळीवर साधनांचा सहकारी वापर कसा करता येईल याचे स्पष्टीकरण उदाहरणांसहित द्या.
- (ब) माहितीची व्याख्या देऊन माहिती 'एक साधन' (Information as a Resource) म्हणून त्याची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्र.3) खालील प्रश्नांची ३०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[15]

(अ) भारतीय राष्ट्रीय ग्रंथालयावर समीक्षात्मक टीप लिहा.

(ब) ज्ञानाधिष्ठित समाज म्हणजे काय ते सांगून त्याचा उगम, वैशिष्ट्ये व परिणामांची चर्चा करा.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-502

M. Lib. I. Sc. (Semester - I) Examination - 2013

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML-102 : INTRODUCTION TO RESEARCH METHODOLOGY

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) *All questions are compulsory.*
- (2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answer the following in about 50 words each : (Any Three) [15]

- (a) Bring out the difference between Pure Research and Applied Research.
- (b) What is Future Research ? State three techniques used in Future Research.
- (c) State the importance of Hypothesis in a Research Process.
- (d) What is Sampling ?
- (e) What is meant by Research Ethics ?

Q.2) Answer the following in about 100 words : (Any One) [10]

- (a) Trace the History of Library and Information Science Research in India.
- (b) Write a note on Case Study Method.

Q.3) Answer the following in about 300 words : **(Any One)** **[15]**

- (a) Explain Concept of Internal and External Examination of Information Sources in Historical Research.
 - (b) Discuss Contents of a Research Proposal.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-502

मराठी रूपांतर

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी सुमारे ५० शब्दांत लिहा : (कोणतेही तीन) [15]

- (अ) शुद्ध संशोधन आणि उपयोजित संशोधन पद्धतीतील फरक स्पष्ट करा.
- (ब) भविष्यकालीन संशोधन म्हणजे काय ? भविष्यकालीन संशोधनाची तीन तंत्रे नमूद करा.
- (क) संशोधन पद्धतीत पूर्वानुमाचे महत्त्व विशद करा.
- (ड) नमूना निवड म्हणजे काय ?
- (इ) संशोधन नीतीमत्ता म्हणजे काय ?

प्र.2) १०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]

- (अ) भारतातील ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्राचा इतिहासाचा आढावा घ्या.
- (ब) व्यष्टी अध्ययन पद्धतीवर टीप लिहा.

प्र.3) ३०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[15]

- (अ) ऐतिहासिक संशोधनातील माहिती साधनांच्या अंतर्गत आणि बाह्य परीक्षणाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- (ब) संशोधन प्रस्तावातील घटकांची चर्चा करा.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-503

M. Lib. I. Sc. (Semester - I) Examination - 2013

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML-103 : INFORMATION RETRIEVAL

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
- (2) Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answer in 50 words each : (Any Three) [15]

- (a) Write a note on Vocabulary Control.
- (b) State and describe in brief the types of Information Products.
- (c) What is meant by Automatic Indexing ?
- (d) What is Boolean Logic ? Draw Venn Diagram.
- (e) Differentiate between Pre-co-ordinate and Post-co-ordinate Indexing.

Q.2) Answer in 100 words : (Any One) [10]

- (a) Write a note on Information Retrieval Models.
- (b) What is Information Repackaging and Consolidation ? Explain the steps involved in it.

Q.3) Answer in 300 words : (Any One)

[15]

- (a) State the need of Thesaurus and explain with examples the Thesaural Relationship.
 - (b) Write an essay on current trends in Information Retrieval.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-503

मराठी रूपांतर

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन) [15]

- (अ) संज्ञा नियंत्रणावर टीप लिहा.
- (ब) माहिती साधनांचे (Information Products) प्रकार सांगून त्यांचे थोडक्यात वर्णन करा.
- (क) स्वयंचलित निर्देशन म्हणजे काय ?
- (ड) बुलियन लॉजिक म्हणजे काय ते सांगून व्हेन आकृती काढा.
- (इ) पूर्व समन्वय निर्देशन आणि पश्चात समन्वय निर्देशन यांच्यातील फरक लिहा.

प्र.2) १०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]

- (अ) माहिती प्रतिप्राप्ती मॉडेल्सवर टीप लिहा.
- (ब) माहितीची एकत्रीकरण व पुनर्संघटना म्हणजे काय ते सांगून त्यातील पायऱ्या विशद करा.

प्र.3) ३०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[15]

(अ) थिसॉरसची गरज सांगून थिसॉरसमधील संज्ञा संबंधाचे प्रकार उदाहरणासह विशद करा.

(ब) माहिती प्रतिप्राप्तीचा प्रचलित प्रवाहावर निबंध लिहा.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-504

M. Lib. I. Sc. (Semester - I) Examination - 2013

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

**ML-104 : MANAGEMENT OF LIBRARIES
AND INFORMATION CENTRES - A**

(Theory)

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
- (2) Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answers in 50 words each : (Any Three) [15]

- (a) State any five qualities of a Good Library Manager.
- (b) What is Job Description and Job Analysis ?
- (c) Explain Concept of Planning.
- (d) State the need of Outsourcing.
- (e) What is MBO ?

Q.2) Answer in 100 words : (Any One) [10]

- (a) Explain the term Leadership and describe various Leadership Styles.
- (b) Define Budget and describe any one method of Budgeting.

Q.3) Answer the following in about 300 words : **(Any One)** **[15]**

- (a) Describe in brief the different Schools of Management Thought. Explain the principles propounded by Frederick Taylor.
 - (b) What is Staffing ? Explain the importance and types of tests involved in Recruitment of Staff.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-504

मराठी रूपांतर

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन) [15]

- (अ) चांगल्या ग्रंथालय व्यवस्थापकाची कोणतीही पाच वैशिष्ट्ये सांगा.
- (ब) कार्यवर्णन व कार्यविश्लेषण म्हणजे काय ?
- (क) नियोजनाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- (ड) आऊटसोर्सिंगची आवश्यकता सांगा.
- (इ) एमबीओ म्हणजे काय ?

प्र.2) खालील प्रश्नांची १०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]

- (अ) नेतृत्व ही संज्ञा स्पष्ट करून नेतृत्वाच्या विविध शैलींचे वर्णन करा.
- (ब) अंदाजपत्रकाची व्याख्या देऊन अंदाजपत्रक तयार करण्याच्या कोणत्याही एका पद्धतीचे वर्णन करा.

प्र.3) खालील प्रश्नांची ३०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[15]

- (अ) व्यवस्थापनाच्या विविध विचारसरणींचे वर्णन करून फ्रेडरिक टेलर यांनी सांगितलेल्या तत्त्वे स्पष्ट करा.
- (ब) स्टॉफिंग म्हणजे काय ते सांगून सेवक भरती प्रक्रियेत घेण्यात येणाऱ्या विविध क्षमता चाचण्यांचे (Tests) महत्त्व आणि प्रकार विशद करा.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-505

M. Lib. I. Sc. (Semester - I) Examination - 2013

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML-105 : INFORMATION TECHNOLOGY - A

(Theory)

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
- (2) Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answer the following in about 50 words each : (Any Three) [15]

- (a) What is meant by Transmission Modes.
- (b) Mention characteristics of Optic Fibre.
- (c) State the difference between LAN and WAN.
- (d) Define Weblog and state its types.
- (e) Write a note on Wiki.

Q.2) Answer in 100 words : (Any One) [10]

- (a) What is Internet Security ? Discuss in detail its need.
- (b) Differentiate between Bounded and Unbounded Media of Communication.

Q.3) Answer in 300 words : (Any One)

[15]

- (a) Describe in detail the OSI Model.
 - (b) Write an essay on Current Trends in IT Applicable to Libraries.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-505

मराठी रूपांतर

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन) [15]

- (अ) दळणवळण पद्धती म्हणजे काय ?
- (ब) ऑप्टिक फायबरचे गुणधर्म सांगा.
- (क) लॅन आणि वॅन यांच्यातील फरक सांगा.
- (ड) वेबलॉगची (Weblog) व्याख्या देऊन त्याचे प्रकार सांगा.
- (इ) विकीवर (Wiki) टीप लिहा.

प्र.2) खालील प्रश्नांची १०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]

- (अ) इंटरनेट सुरक्षा म्हणजे काय ते सांगून त्याच्या आवश्यकतेची सखोल चर्चा करा.
- (ब) बंधिस्त (Bounded) आणि मुक्त (Unbounded) संप्रेक्षण माध्यमांमधील फरक स्पष्ट करा.

प्र.3) खालील प्रश्नांची ३०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[15]

(अ) ओ.एस.आय. मॉडेलचे सविस्तर वर्णन करा.

(ब) ग्रंथालयास उपयुक्त ठरणाऱ्या माहिती तंत्रज्ञानातील प्रचलित प्रवाहावर निबंध लिहा.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-506

M. Lib. I. Sc. (Semester - I) Examination - 2013

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML-106 : LIBRARY AND USERS

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

(1) All questions are compulsory.

(2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) Answer the following in 50 words each : (Any Three) [15]

- (a) State the Categories of Information Users.
- (b) Define User Education.
- (c) State the importance of User Studies.
- (d) How will you differentiate between Information Want and Demand ?
- (e) What are the factors affecting Information Need ?

Q.2) Answer the following in 100 words : (Any One) [10]

- (a) Write an essay on Evaluation of User Studies.
- (b) Explain the advantages and disadvantages of Questionnaire.

Q.3) Answer the following in 300 words : (**Any One**)

[15]

- (a) What is Information Need ? Describe in detail any one model of Information Need.
 - (b) Explain in detail various methods of conducting Information Literacy Programmes.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-506

मराठी रूपांतर

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.1) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन) [15]

- (अ) माहिती उपभोक्त्याचे प्रकार सांगा.
- (ब) उपभोक्ता शिक्षणाची व्याख्या द्या.
- (क) उपभोक्ता अभ्यासाचे महत्त्व सांगा.
- (ड) माहितीची आवश्यकता आणि मागणीतील फरक सांगा.
- (इ) 'माहितीची गरज' ह्यावर परिणाम करणारे घटक लिहा.

प्र.2) खालील प्रश्नांची १०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]

- (अ) उपभोक्ता अभ्यासाच्या मूल्यमापनावर निबंध लिहा.
- (ब) प्रश्नावलीचे फायदे-तोटे स्पष्ट करा.

प्र.3) खालील प्रश्नांची ३०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [15]

- (अ) माहितीची गरज म्हणजे काय ते सांगून माहिती गरजांच्या कोणत्याही एका मॉडेलचे सविस्तर वर्णन करा.
- (ब) माहिती साक्षरता उपक्रम राबविण्याच्या विविध पद्धती सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-601

M. Lib. I. Sc. (Semester - II) Examination - 2013

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML-201 : LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE EDUCATION

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
- (2) Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answer in 50 words each : (Any Three) [15]

- (a) What is IPR ? State its importance.
- (b) What is meant by Professional Ethics ?
- (c) State the merits of 'Lecture Method' of Teaching.
- (d) What is meant by Accreditation ?
- (e) List the characteristics of Information as a Commodity.

Q.2) Answer in 100 words : (Any One) [10]

- (a) Write a detailed note on Information Management.
- (b) State the salient features of Right to Information Act.

Q.3) Answer in 300 words : (Any One)

[15]

- (a) Mention various methods of Teaching and Evaluation used in Library Science Education and discuss their advantages and limitations.
 - (b) Define Knowledge Management and explain in detail the tools that can be used for Knowledge Management
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-601

मराठी रूपांतर

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन) [15]

- (अ) आय.पी.आर. म्हणजे काय ते सांगून त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- (ब) व्यावसायिक नैतिकता म्हणजे काय ?
- (क) अध्यापनाच्या 'व्याख्यान' पद्धतीचे गुण सांगा.
- (ड) अधिस्वीकृती (Accreditation) म्हणजे काय ?
- (इ) विक्रीय वस्तू (Commodity) म्हणून माहितीचे वैशिष्ट्ये सांगा.

प्र.2) १०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]

- (अ) माहिती व्यवस्थापनावर सविस्तर टीप लिहा.
- (ब) आर.टी.आय. कायद्याची महत्त्वाची वैशिष्ट्ये विशद करा.

प्र.3) ३०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[15]

- (अ) ग्रंथालय व माहितीशास्त्र शिक्षणातील अध्यापन आणि मूल्यमापनाच्या विविध पद्धती सांगून त्यांच्या फायदे व मर्यादांची चर्चा करा.
- (ब) ज्ञान व्यवस्थापनाची (Knowledge Management) व्याख्या द्या. ज्ञान व्यवस्थापनाची साधने विशद करा.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-602

M. Lib. I. Sc. (Semester - II) Examination - 2013

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

**ML-202 : STATISTICAL TECHNIQUES OF
RESEARCH AND BIBLIOMETRICS**

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
- (2) Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answer the following in about 50 words each : (Any Three) [15]

- (a) Define Questionnaire ? State how it differs from Schedule ?
- (b) What is meant by Regression ?
- (c) What is meant by Data Analysis and Interpretation ?
- (d) Explain Concept of Obsolescence.
- (e) State the uses of Style Manual.

Q.2) Answer the following in about 100 words : (Any One) [10]

- (a) Explain with example Techniques of Measuring Central Tendency.
- (b) Define Sampling and explain various types of Sampling.

Q.3) Answer the following in about 300 words : (**Any One**) **[15]**

- (a) What is Observation ? Explain various types of Observations along with their advantages and disadvantages.
 - (b) What is Citation Analysis ? Explain its uses in Library Management.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-602

मराठी रूपांतर

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- (3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी सुमारे ५० शब्दांत लिहा : (कोणतेही तीन) [15]

- (अ) प्रश्नावलीची व्याख्या देऊन ती अनुसूचीपेक्षा कशी वेगळी आहे ते विशद करा.
- (ब) रिग्रेशन (Regression) म्हणजे काय ?
- (क) माहिती विश्लेषण आणि अर्थनिर्वचन म्हणजे काय ?
- (ड) ऑब्सोलेसन्सची (Obsolescence) संकल्पना स्पष्ट करा.
- (इ) शैली पुस्तिकेचे उपयोग सांगा.

प्र.2) खालील प्रश्नांची सुमारे १०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]

- (अ) मध्यवर्ती प्रवृत्ती मोजण्याची तंत्रे सोदाहरण स्पष्ट करा.
- (ब) नमून्याची व्याख्या देऊन त्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.3) खालील प्रश्नांची सुमारे ३०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [15]

(अ) निरीक्षण म्हणजे काय ? निरीक्षणाचे विविध प्रकार त्यांच्या फायद्या - तोट्यांसह स्पष्ट करा.

(ब) उल्लेख विश्लेषण म्हणजे काय ? उल्लेख विश्लेषणाचे ग्रंथालय व्यवस्थापनातील उपयोग विशद करा.

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-603

M. Lib. I. Sc. (Semester - II) Examination - 2013

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

**ML-203 : BIBLIOGRAPHIC CONTROL AND
INFORMATION SYSTEM**

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
- (2) Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answer in 50 words each : (Any Three) [15]

- (a) What is UAP ? State its need and objectives.
- (b) Write a note on India's participation in MEDLARS.
- (c) Mention Bibliographic Services provided by INFLIBNET.
- (d) List various Sectoral Information Centres under NISSAT.
- (e) Enumerate any two products of AGRIS.

Q.2) Answer in 100 words : (Any One) [10]

- (a) Discuss objectives of UNISIST and its achievements.
- (b) Describe contributions of National Library of India in Bibliographic Control.

Q.3) Answer in 300 words : (Any One)

[15]

- (a) Write a detailed note on Right to Information Act and National Knowledge Commission of India.
 - (b) Discuss in detail, any two International Information Systems and India's Participation in it.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-603

मराठी रूपांतर

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन) [15]

- (अ) यूएपी (UAP) म्हणजे काय ? त्याची आवश्यकता व उद्दिष्टे नमूद करा.
- (ब) भारताचे मेडलार्स (MEDLARS) मधील सहभागाविषयी टीप लिहा.
- (क) इन्फ्लिबनेट (INFLIBNET) द्वारा दिल्या जाणाऱ्या सूचीसेवा नमूद करा.
- (ड) निसाट (NISSAT) अंतर्गत येणाऱ्या सेक्टरल सेंटर्स (माहिती केंद्राची) यादी द्या.
- (इ) AGRISची कोणतीही दोन उत्पादने लिहा.

प्र.2) १०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]

- (अ) युनिसिस्ट (UNISIST)च्या उद्दिष्टांची चर्चा करा.
- (ब) भारतीय राष्ट्रीय ग्रंथालयाचे ग्रंथसूचीय नियंत्रणाबाबतचे योगदान स्पष्ट करा.

प्र.3) ३०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[15]

- (अ) राइट टू इन्फरमेशन ॲक्ट (RTI) आणि नॅशनल नॉलेज कमिशन (NKC) यावर सविस्तर टीप लिहा.
- (ब) कोणत्याही दोन आंतरराष्ट्रीय माहिती पद्धती व त्यामधील भारताचा सहभाग यावर सविस्तर चर्चा करा.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-604

M. Lib. I. Sc. (Semester - II) Examination - 2013

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

**ML-204 : MANAGEMENT OF LIBRARIES AND INFORMATION
CENTRES - B (Theory)**

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
- (2) Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answers in 50 words each : (Any Three) [15]

- (a) What do you understand by the term Management Information System ?
- (b) Explain Concept of Re-engineering.
- (c) Enumerate the steps in Marketing Process.
- (d) Define Change Management.
- (e) Explain Concept of SWOT Analysis.

Q.2) Answer in 100 words : (Any One) [10]

- (a) List out Network Analysis Techniques. Discuss any one in detail with the help of a diagram.
- (b) Discuss various problems faced in Incorporating Change in the Library and Information Centres.

Q.3) Answer in 300 words : (Any One)

[15]

- (a) State the need of Marketing and discuss how Marketing of Services can be carried out in Library and Information Centre ?
 - (b) Define Total Quality Management. Explain the need and importance of TQM in Library and Information Centre.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-604

मराठी रूपांतर

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन)

[15]

- (अ) माहिती व्यवस्थापन प्रणाली म्हणजे काय ?
- (ब) रीडिंजनियरिंग ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- (क) विपणन प्रकियाच्या पायऱ्यांची यादी द्या.
- (ड) बदल व्यवस्थापन म्हणजे काय ?
- (इ) स्वॉट ॲनॅलिसिस ही संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.2) १०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[10]

- (अ) जाळे विश्लेषण तंत्राची यादी देऊन कोणत्याही एका तंत्राची आकृतीसह चर्चा करा.
- (ब) ग्रंथालय आणि माहिती केंद्रात बदल करत असतांना कोणत्या समस्या येतात ते सांगा.

प्र.3) ३०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[15]

- (अ) ग्रंथालय आणि माहिती सेवेच्या विपणनाची आवश्यकता सांगून ग्रंथालय आणि माहिती केंद्रात माहिती सेवांचे विपणन कसे करता येईल त्याची चर्चा करा.
- (ब) एकूण गुणवत्ता व्यवस्थापनाची व्याख्या द्या. ग्रंथालय व माहिती केंद्रात गुणवत्ता व्यवस्थापनाची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-605

M. Lib. I. Sc. (Semester - II) Examination - 2013

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

ML-205 : INFORMATION TECHNOLOGY - B (Theory)

(2008 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.*
- (2) Figures to the right indicate full marks.*

Q.1) Answers in 50 words each : (Any Three) [15]

- (a) State the need for Library Network.
- (b) Explain Concept of Metadata.
- (c) Differentiate between Traditional Library and Digital Library.
- (d) Explain Concept of Database and state it types.
- (e) Define Library Automation and List Softwares used for Library Automation.

Q.2) Answer in 100 words : (Any One) [10]

- (a) Explain various Services rendered by INFLIBNET.
- (b) Explain Concept of Digital Library. Discuss the devices used for developing Digital Library.

Q.3) Answer in 300 words : (Any One)

[15]

- (a) What is meant by Library Automation ? Discuss in detail various services that can be rendered by a Library after Automation.
 - (b) Describe in detail various methods of Acquisition of Electronic Journals with their advantages and disadvantages.
-

Seat No.	
-------------	--

Total No. of Questions : 3]

[Total No. of Printed Pages : 2

[4311]-605

मराठी रूपांतर

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :

- (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) प्रत्येकी ५० शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन) [15]

- (अ) ग्रंथालय जाळ्यांची आवश्यकता सांगा.
- (ब) मेटाडेटा ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- (क) पारंपारिक ग्रंथालय आणि डिजिटल ग्रंथालयातील फरक सांगा.
- (ड) माहिती संच ही संकल्पना स्पष्ट करून त्याचे प्रकार सांगा.
- (इ) ग्रंथालय स्वयंचलीकरणाची व्याख्या देऊन ग्रंथालय स्वयंचलीकरण करण्याकरिता वापरण्यात येणाऱ्या आज्ञावलीची नावे द्या.

प्र.2) १०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक) [10]

- (अ) इन्फ्लिबनेट (INFLIBNET) कडून दिल्या जाणाऱ्या विविध सेवांची चर्चा करा.
- (ब) डिजिटल ग्रंथालयाची संकल्पना स्पष्ट करून डिजिटल ग्रंथालय विकसित करण्याकरिता वापरल्या जाणाऱ्या साधनांचे सविस्तर वर्णन करा.

प्र.3) ३०० शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[15]

- (अ) ग्रंथालय स्वयंचलीकरण म्हणजे काय ते सांगून ग्रंथालय स्वयंचलीकरणानंतर देण्यात येणाऱ्या विविध सेवांची सखोल चर्चा करा.
- (ब) इलेक्ट्रॉनिक नियतकालिकांच्या उपार्जनाच्या विविध प्रकारांचे फायदे-तोट्यांसह वर्णन करा.
-